

Jedanaesta međunarodna olimpijada lingvistike

Mančester (Velika Britanija), 22.–26. juli 2013. g.

Zadaci pojedinačnog takmičenja

Zadatke ne prepisivati. Rešenje svakog zadatka napisati na posebnom listu (ili listovima). Na svakom listu napisati broj zadatka, broj svojeg mesta i svoje prezime. U suprotnom Vaš rad može biti zaturen ili pripisan nekom drugom.

Svi odgovori se moraju obrazložiti. Tačan odgovor bez obrazloženja donosi mali broj bodova.

Zadatak br. 1 (20 bodova). Navedene su reči na jeziku jidinj i njihovi prevodi na srpski:

guda:ga	pas	gudagabi	drugi pas
bupa	žena	gaʒagimba:m	od belca
wagu:ʒa	muškarac	bijʒi:ngu	po stršljena
muyubara	stranac	bimbi:n	oca (<i>genitiv</i>)
gaʒagimba:gu	po belca	muʒam	majka
bamagimbal	bez čoveka	bijʒi:nmu	od stršljena
bama:gu	po čoveka	maʒu:rbi	druga žaba
bimbi:bi	drugi otac	bupagimbal	bez žene
mularigu	po posvećenika	bajigalni	kornjače (<i>genitiv</i>)
mularini	posvećenika (<i>genitiv</i>)	ʒudu:lumuʒay	s golubom
bupa:m	od žene		

Simbol „:” označava da je prethodni samoglasnik dug.

(a) Označite duge samoglasnike (ako postoje): **mugaʒumu** od ribarske mreže
wajaʒgu po bumerang

(b) Označite duge samoglasnike (ako postoje) i prevedite na srpski:
baman, bupabi, maʒurmuʒay, muʒamni.

(c) Prevedite na jidinj:

stranca (*genitiv*), po ribarsku mrežu, otac, od žabe,
bez muškarca, goluba (*genitiv*), kornjača, bez bumeranga.

⚠ Jezik jidinj spada u pamanjungansku porodicu. Njime govore oko 150 ljudi u australijskoj saveznoj državi Kvinslend. **ʒ, ŋ, ɲ, ɽ** su suglasnici. —Božidar Božanov, Ivan Deržanski

Zadatak br. 2 (20 bodova). Navedene su reči na tundarskom jukagirskom jeziku i njihovi prevodi na srpski u ispremeštanom redosledu:

ilennime, joqonnime, saancohoje, johudawur, ilenlegul, cireme, johul, aariinmøŋer, joqodile, møŋer, ciremennime, joqoncohoje, saadoŋoj, uoduo, oŋoj, aariinjohul, uodawur, joqol

pucanj, drvena kutija, nos, ptica, jakutski nož, hrana za jelene,
torba, cev puške, konj, futrola za nos, drvena kuća, unuk,
grom, Jakut, kolevka, krdo jelena, drveni nož, gnezdo

(a) Ustanovite tačna pridruživanja.

(b) Reč *ewce* znači ‘vrh, kraj’. Prevedite na srpski:

aarii, aariidoŋoj, ciremedawur, ile, johudewce, legul, saal, saannime, uo.

Dve od tih reči imaju isto značenje kao i dve od navedenih.

(c) Reč *cuo* znači ‘gvožđe’. Prevedite na jukagirski:

gvozdena ptica, hrkanje, vrh oštrice noža, torba za hranu.

Ako niste sigurni u prevodu neke reči, objasnite zašto.

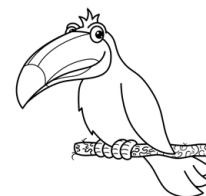
⚠ Tundarski jukagirski jezik je jezik jedne male narodnosti u severoistočnom Sibiru. Govore ga samo nekoliko desetka uglavnom postarijih ljudi, jer mnogi Jukagiri su ga promenili na ruski ili jezike svojih brojnijih suseda, koji su često nosioci razvijenijih materijalnih kultura (na primer Jakuta).

Futrola za nos služi da zaštiti nos od mraza.

—*Ivan Deržanski*

Zadatak br. 3 (20 bodova). Navedeni su reči i izrazi na jeziku piraha i pojednostavljena transkripcija njihovog izgovora u normalnom govoru:

<i>bagiai baabi</i>	ba.gia. ¹ baa.bi	loš lopov
<i>bahoigatoi</i>	ba.hoi.ga. ¹ toi	prase
<i>bahoigatoi baihiigi</i>	ba. ₂ hoi.ga.to.bai. ¹ hii.gi	sporo prase
<i>giopai</i>	gio. ¹ pai	pas
<i>giopai hoigi</i>	gio.pa. ¹ hoi.gi	prljav pas
<i>giopai sabi</i>	gio.pa. ¹ sa.bi	ljut pas
<i>giopai xaibogi</i>	₂ gio.pa. ¹ ai.bo.gi	brz pas
<i>hixi</i>	hi. ¹ ?i	pacov
<i>hixi xitaixi</i>	hi.? ¹ ii.tai.? ¹ i	težak pacov
<i>kagahoaogii toio</i>	ka.ga.ho.ao.gi.to. ¹ io	stara papaja
<i>kagaihiai</i>	ka. ¹ gai.hi.ai	jaguar
<i>kagaihiai baagiso</i>	ka.gai. ₂ hia. ¹ baa.gi.so	mnogi jaguari
<i>kagaihiai xaibogi</i>	ka.gai. ₂ hia. ¹ ai.bo.gi	brz jaguar
<i>kagihii</i>	ka.gi. ¹ hi	osa
<i>kahai baihiigi</i>	ka. ₂ ha.bai. ¹ hii.gi	spora strela
<i>kaibai xogiai</i>	kai. ¹ bao.gi.ai	velik majmun
<i>kaoaibogi</i>	kao. ¹ ai.bo.gi	duh džungle
<i>kaoaibogi sabi</i>	kao.ai.bo.gi. ¹ sa.bi	ljut duh džungle
<i>koxopa</i>	ko.? ¹ o. ¹ pa	želudac
<i>piahaogixisoai</i>	pia.hao.gi.? ¹ i.so. ¹ ai.pi	banana za kuvanje
<i>poogaihiai</i>	poo. ¹ gai.hi.ai	banana
<i>tagasaga</i>	ta.ga. ¹ sa.ga	mačeta
<i>xabagi</i>	¹ ?a.ba.gi	tukan
<i>xabagi giisai</i>	?a.ba.gi.gii. ¹ sai	ovaj tukan
<i>xagai</i>	?a. ¹ gai	iskrivljen
<i>xaogii</i>	¹ ?ao.gii	strankinja
<i>xibogi</i>	¹ ?i.bo.gi	mleko
<i>xiga</i>	¹ ?i.ga	tvrd
<i>xiaapisi</i>	?ii. ¹ aa.pi.si	rukav
<i>xisipoai</i>	?i.si.po. ¹ ai	krilo
<i>xisitai xagai</i>	?i.si. ¹ taa.gai	iskrivljeno pero
<i>xisoobai</i>	?i. ¹ soo.bai	vidra
<i>xogiai</i>	?o.gi. ¹ ai	velik

tukan

Napišite kako se izgovaraju sledeći reči i izrazi:

<i>xaaibi</i>	tanak	<i>bigi</i>	tlo	<i>poogaihiai toio</i>	stara banana
<i>xaapisi</i>	ruka	<i>kagahoaogii</i>	papaja	<i>xabagi kapioxio</i>	drugi tukan
<i>xitiixisi</i>	riba	<i>kaibai</i>	majmun	<i>xabagi xogiai</i>	velik tukan
		<i>kapiigaiitooi</i>	olovka		

⚠ Piraha je jezik nekontaktnog plemena piraha koje živi u brazilskoj državi Amazoniji. To je jedini preživeli član jezičke porodice mura.

[?] je suglasnik (takozvani glotalni pritisak). [h] = h u engleskoj reči *hat*. Simbol „.” označava granice između slogova. Simbol „¹” pred slogom označava glavni akcenat. Simbol „₂” pred slogom označava pobočni akcenat (ako postoji). —Artur Semenuk

Zadatak br. 4 (20 bodova). Navedene su rečenice na jeziku muna i njihovi prevodi na srpski:

1. *murihino andoandoke dofoni we molo.*
Đaci Majmuna penje se na brdo.
2. *lambuku nakumodoho.*
Moja kuća će biti daleko.
3. *lambuhindo lagahi nofanaka.*
Kuće mravā su tople.
4. *lagahino damumaa kaleino robhine.*
Njegovi mravi će pojesti ženinu bananu.
5. *a dhini nofumaa ndokehiku.*
Demon jede moje majmune.
6. *robhineneno naghumoli lambuno adhiadhini.*
Njegova žena će kupiti Demonovu kuću.
7. *a kontuhi namanaka.*
Kamenje će biti toplo.
8. *a robhinehi dakumala we andoandoke.*
Žene će ići Majmunu.
9. *a murihi dosuli we lambuhi.*
Đaci se vraćaju kućama.
10. *lagahino muriku dokodoho.*
Mravi mog đaka su daleko.
11. *adhiadhini nododo molondo.*
Demon seče njihovo brdo.

(a) Prevedite na srpski:

12. *andoandoke nogholi lagahiku.*
13. *a dhinichi dasumuli we murindo robhinehi.*

(b) Prevedite na muna:

14. Mrav će se penjati na đakov kamen.
15. Mravi idu Demonu.
16. Majmuni mojih žena će poseći moje banane.
17. Brda majmuna su daleko.

⚠ Jezik muna spada u austronezijsku porodicu. Njime govore oko 300 000 ljudi u Indoneziji.
Podvučena imena se odnose na likove u bajkama. —Ksenija Giljarova

Zadatak br. 5 (20 bodova). U redu eksperimenta održanih u Univerzitetu Karnegi Melon (Pitsburg, SAD) 2010 godine volonterima su na početku pokazivali engleske reči i beležili aktivnost u različitim delovima mozga. Onda su njima predlagali da zamisle druge reči iz unapred pripremljenog spiska od 60 reči i istovremeno su ponovo merili aktivnost mozga. Dobijeni podaci su omogućavali istraživačima da pogode dovoljno precizno o kojoj reči su mislili učesnici.

Dole je navedena imformacija o nivou aktivnosti u četiri različitim dela mozga u zavisnosti od toga o kojoj reči čovek misli.

Reč	Prevod	Deo A	Deo B	Deo C	Deo D
<i>airplane</i>	avion	visoka	niska	niska	visoka
<i>apartment</i>	stan	visoka	niska	niska	visoka
<i>arm</i>	ruka	niska	visoka	niska	niska
<i>corn</i>	kukuruz	niska	niska	visoka	niska
<i>cup</i>	šolja	niska	niska	visoka	niska
<i>igloo</i>	iglo	visoka	niska	niska	niska
<i>key</i>	ključ	visoka	visoka	niska	niska
<i>lettuce</i>	zeleno salata	niska	niska	visoka	visoka
<i>screwdriver</i>	odvrtka	niska	visoka	niska	visoka

Evo podataka još za šest reči na koje su mislili učesnici: *bed* 'ležaj', *butterfly* 'leptir', *cat* 'mačka', *cow* 'krava', *refrigerator* 'frižider', *spoon* 'kašika'.

Reč	Deo A	Deo B	Deo C	Deo D
1	niska	niska	visoka	visoka
2	niska	niska	visoka	niska
3	visoka	niska	niska	niska
4	niska	niska	niska	visoka
5	niska	visoka	visoka	niska
6	niska	niska	niska	niska

Ustanovite tačna pridruživanja.

—Boris Iomdin

Urednici: Svetlana Burlak, Todor Červenkov, Dmitrij Gerasimov, Ksenija Giljarova, Stanislav Gurevič (gl. ur.), Ivan Deržanski, Hju Dobs, Boris Iomdin, Bruno L'Astorina, Li Džegju, Aleksej Pegušev, Marija Rubinštejn, Daniel Rucki, Rozina Savisaar, Artur Semenjuk, Pavel Sofroniev, Gabrijela Hladnik.

Srpski tekst: Aleksandar Piperski, Marija Tagabileva.

Srećno!